

UČEŠĆE I DOPRINOS JUGOSLOVENSKOG ZAVODA ZA STANDARDIZACIJU U IZRADI SEIZMOLOŠKE KARTE SFRJ

Na inicijativu Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju – nadležnog organa Federacije za izradu i donošenje tehničkih normativa, jugoslovenskih standarda i normi kvaliteta – još u toku 1975. godine, pokrenuta je akcija za inovaciju postojećeg pravilnika o građenju u seizmičkim oblastima.

U vezi sa pomenutom akcijom urađene su, u saradnji sa Jugoslovenskim društvom za građenje u seizmičkim oblastima, teze koje su usvojene od strane najistaknutijih stručnjaka za tu oblast u Jugoslaviji.

U toku rada na tezama i na sastanku same Stručne komisije konstatovano je da je neophodno uraditi novu seizmološku kartu SFRJ budući da je postojeća, koja je urađena 1950. godine, potpuno zastarela.

Imajući u vidu značaj ovog opravdanog zahteva, Jugoslovenski zavod za standardizaciju je odmah stupio u kontakt sa koordinacionim odborom za seizmologiju SFRJ, odnosno sa svim seizmološkim ustanovama iz svih republika radi utvrđivanja zajedničkog programa za izradu seizmološke karte SFRJ. U vezi sa prethodnim u toku 1976. godine održan je niz sastanaka u cilju usklađivanja stavova pojedinih seizmoloških republičkih ustanova, tako da je tek krajem marta usvojen okviran program za izradu privremene seizmološke karte SFRJ. Dogovoreno je da kao baza tom programu posluže rezultati Balkanskog projekta koji je urađen pod okriljem Ujedinjenih nacija uz učešće svih balkanskih zemalja, a sa ciljem da prouči seizmičnost Balkanskog poluostrva.

Budući da je donošenje seizmoloških karata u kompetenciji republika i pokrajina Jugoslovenski zavod za standardizaciju je dao inicijativu da se održi međurepublički i pokrajinski sastanak koji je i održan 8. aprila 1977. godine u prostorijama SIV-a.

Na pomenutom sastanku je postignut dogovor o sledećem:

1. Da se kao prva faza izrade seizmoloških karata republika i pokrajina (što je u isto vreme i prva faza izrade seizmološke karte SFRJ) prihvata izrada „privremenih seizmoloških karata“ koje treba da budu urađene na bazi Balkanskog projekta i iskustava od prethodnih zemljotresa sa elementima prognoze za teritorije o kojima nema dovoljno pouzdanih podataka. Intenzitet zemljotresa u ovim kartama treba da bude izražen na osnovu M.C.S skale. Usvojeno je da ove privremene karte budu na snazi oko 5 godina.

2. Načelno je prihvaćeno da sledeća faza zajedničkog rada bude realizacija dugoročnog programa proučavanja seizmičnosti teritorije SFRJ (od 3 – 5 godina). Na osnovu rezultata pomenutog programa treba da se radi nova seizmološka karta SFRJ čije su polazne osnove prognozne karakteristike.
3. Dogovoreno je da se formira međurepublička odnosno pokrajinska koordinaciona komisija za praćenje i koordinaciju rada na ovom polju.
4. Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju je povereno da se stara o koordinaciji rada prilikom izrade seizmološke karte SFRJ i koordinaciji rada međurepubličke koordinacione komisije.
5. Jugoslovenski zavod za standardizaciju finansira, u okviru svojih sredstava, I fazu ovog posla (izradu privremenih seizmoloških karata) a drugu fazu (realizacija dugoročnijeg programa) treba da finansiraju republike i pokrajine na osnovu međusobnog dogovora.
6. Dogovoreno je da 30. septembar 1977. godine bude rok za izradu privremenih seizmoloških karata i da isti treba da bude definitivno potvrđen na sastanku sa izvršiocima posla. U okviru celokupne aktivnosti u vezi sa regulativnom zaštitom od zemljotresa Jugoslovenski zavod za standardizaciju očekuje da će od početka 1978. godine biti objavljeni novi tehnički normativi o građenju u seizmičkim oblastima kao i nova seizmološka karta SFRJ.

8. ZASEĐANJE RADNE GRUPE ZA KVALITET KOMISIJE ZA STANDARDIZACIJU

U vremenu od 1. do 5. aprila 1977. godine u gradu Jambolu u Bugarskoj, održano je 8. Zasedanje Radne grupe za kvalitet Komisije za standardizaciju zemalja članica SEV-a.

Na Zasedanju je učestvovala i delegacija naše zemlje.

Radna grupa za kvalitet je razmatrala više standarda iz oblasti statističkih metoda kontrole kvaliteta kao i materijale u vezi sa daljom razradom „Konvencije i Uredbe o uzajamnom priznavanju rezultata ispitivanja i kontrole kvaliteta proizvoda u okviru SEV-a“.

Najznačajnije pitanje za našu zemlju, razmatrano u okviru dnevnog reda Zasedanja, bilo je: „Plan daljeg rada na razradi Konvencije“.

Zaključeno je da, zbog potrebnih usaglašavanja stavova između delegacija, usvojeni rokovi na 7. Zasedanju, budu promenjeni. Tako da će Nacrt osnovnih principa Konvencije i Uredbe biti upućen delegacijama u toku maja meseca ove godine, a njeno razmatranje predviđeno je da bude na dnevnom redu 9. zasedanja Radne grupe za kvalitet, koje će se održati septembra 1977. godine u Segedinu (Mađarska).

Po završetku zasedanja, u Državnom komitetu za standardizaciju NR Bugarske u Sofiji, upoznali smo se sa novim sistemom obezbeđenja kvaliteta u NR Bugarskoj, načinom rada na standardizaciji i posebno sa funkcionisanjem sistema znaka kvaliteta.

Učestvovanje naše delegacije u radu Radne grupe za kvalitet bilo je korisno sa stanovišta međusobnog upoznavanja i informisanja kao i sagledavanja mogućnosti uključivanja naše zemlje u sistem uzajamnog priznavanja rezultata ispitivanja u robnoj razmeni sa zemljama članicama SEV-a.

ANOTACIJE PREDLOGA JUGOSLOVENSKIH STANDARDA

Većinu predloga standarda koje objavljujemo u ovom broju JUS informacija pripremile su stručne komisije Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju u čiji su sastav, pored stručnjaka Zavoda, ušli predstavnici proizvođača, potrošača i zainteresovanih ustanova.

Predloge standarda iz oblasti elektromehaničkih sastavnih delova za elektronske uređaje JUS N.R4.421, JUS N.R4.422, JUS N.R4.430, JUS N.R4.442, JUS N.R4.446, JUS N.R4.447, JUS N.R4.464, JUS N.R4.466, JUS N.R4.467, JUS N.R4.468 i JUS N.R4.469 uradio je TO 48 Jugoslovenskog elektrotehničkog komiteta na osnovu IEC dokumentacije u saradnji sa Jugoslovenskim zavodom za standardizaciju.

Svi tekstovi predloga standarda umnoženi su i dostavljeni zainteresovanim organizacijama i institucijama da stave svoje primedbe. Danom objavljivanja u JUS informacijama pomenuti predlozi se stavljaju na javnu diskusiju i svi zainteresovani se obaveštavaju da je — **ROK ZA DOSTAVLJANJE PRIMEDBI 1. AVGUST 1977. GODINE.** Zainteresovani koji nisu primili navedene tekstove predloga standarda mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35/II, sa zahtevom da im se isti dostave.

iz oblasti elektromehaničkih sastavnih delova za elektronske uređaje

JUS N.R4.421 Postupak 7a: Slobodan pad

JUS N.R4.422 Postupak 7b: Mehanička izdržljivost na pad

JUS N.R4.430 Postupak 10a: Električno preopterećenje (za prekidače)

JUS N.R4.442 Postupak 11k: Niski atmosferski pritisak

JUS N.R4.446 Postupak 13c: Radna sila (za prekidače)

JUS N.R4.447 Postupak 13d: Radni obrtni momenat (za prekidače)

JUS N.R4.464 Postupak 16f: Mehanička izdržljivost priključaka

JUS N.R4.466 Postupak 17a: Mehanička izdržljivost učvršćivača za rasterećenje kabela

JUS N.R4.467 Postupak 17b: Otpor učvršćivača za rasterećenje kabela prema okretanju kabela

JUS N.R4.468 Postupak 17c: Otpor učvršćivača za rasterećenje kabela prema vučenju kabela

JUS N.R4.469 Postupak 17d: Otpor učvršćivača za rasterećenje kabela prema uvijanju kabela

iz oblasti štampanih kola

JUS N.R7.052 Štampani krugovi. Pakiranje komponenata na kontinuiranu traku.

SASTANCI KOJI ĆE SE ODRŽATI

Međunarodna organizacija za standardizaciju ISO/TC 34—Poljoprivredno prehrambeni proizvodi — potkomitet SC 2 za plodove i seme uljanih kultura, potkomitet SC 3 za proizvode od voća i povrća i potkomitet SC 14 za sveže voće i povrće sa uslovima skladištenja, održaće svoje REDOVNO ZASEDANJE NA BALATONU, Mađarska u vremenu od 4. do 11. maja 1977. godine sa sledećim programom zasedanja.

Potkomitet SC 2

1. Botanički nazivi glavnih vrsta uljanih kultura
2. Seme suncokreta za industrijsku preradu — tehnički uslovi
3. Seme lana za industrijsku preradu — tehnički uslovi
4. Seme uljarica — određivanje kiselosti ulja (revizija standarda)
5. Identifikacija i određivanje izocijanata i viniltiooksazolidona u semenu i uljanim pogačama od vrste Brassica prema Jonngsu Wetter
6. Proizvodi od soje, određivanje aktivnosti azota

Potkomitet SC 3

1. Određivanje slobodnih kiselina
2. Određivanje cinka atomskom apsorpcijom
3. Određivanje cinka polarografski
4. Određivanje žive atomskom apsorpcijom
5. Određivanje pektinskih materija
6. Određivanje nitrata i nitrita
7. Određivanje arsena
8. Određivanje olova
9. Revizija ISO standarda 750 — određivanje kiselina titracijom, 751 — određivanje nerastvorljivog ostatka u vodi, 1026 određivanje ukupnog suvog ostatka.

Potkomitet SC 14

1. Krompir, korenasto i gomoljasto povrće, spremanje u silose, sa pojačanom ventilacijom
2. Paradajz iz staklara, uputstva za hlađeni transport

3. Paralelopitedsko pakovanje radi skladištenja voća i povrća na veće visine
4. Skladištenje u kontrolisanoj atmosferi
5. Prepakovanje voća i povrća.

Sastanak tehničkog pododbora TPO 47A JEK-a za integrisana kola održaće se 13. maja 1977. godine sa početkom u 10 h u Elektronskoj industriji – Fabriци poluprovodnika, Niš, Bulevar Veljka Vlahovića b.b.

Dnevni red:

1. Prijava novih članova, njihovo upoznavanje sa radom na međunarodnoj standardizaciji i uključenje u proučavanje međunarodnih standarda i predloga standarda.
2. Zauzimanje stava koji naša delegacija mora zastupati na zasedanju potkomiteta SC 47A/IEC u Moskvi u junu ove godine.
3. Plan izrade jugoslovenskih standarda u 1977. godini i predlog plana do 1980. godine.

ODRŽANI SASTANCI

U prostorijama Jugoslovenkog zavoda za standardizaciju održan je 12. i 13. aprila 1977. godine sastanak Stručne komisije za izradu, razmatranje i utvrđivanje konačnog teksta jugoslovenskih standarda iz oblasti metoda ispitivanja tehničkog aluminijum-oksida.

Na sastanku su razmatrani predlozi jugoslovenskih standarda od JUS H.B8.601 do zaključno JUS H.B8.612 koji su bili na javnoj diskusiji kao i primedbe na ove predloge. Predlozi jugoslovenskih standarda posle utvrđivanja konačnog teksta prihvaćeni su kao jugoslovenski standardi.

Za dalji rad na izradi standarda iz oblasti metoda ispitivanja tehničkog aluminijum-oksida koji se prvenstveno upotrebljava za proizvodnju aluminijuma dogovoreno je da se pripreme predlozi za 9 novih standarda i to:

- Uzimanje uzoraka.
- Određivanje indeksa apsorpcije.
- Merenje ugla mirovanja (nasipnog ugla).

- Ispitivanje krupnoće. Metoda prosejavanja.
- Određivanje sadržaja titana. Fotometrijska metoda.
- Određivanje sadržaja kalcijuma. Spektrofotometrijska metoda.
- Određivanje sadržaja cinka. Fotometrijska metoda.
- Određivanje sadržaja mangana. Metoda atomske apsorpcije.
- Određivanje sadržaja natrijuma. Metoda atomske apsorpcije.

S obzirom na interesovanje za izradu standarda za aluminijum-oksidi i za druge namene – industrija keramike, abrazivnih materijala, itd, obrazovana je radna grupa koja će da razmotri ovu problematiku i donese odgovarajući predlog programa rada.

NOVE KNJIGE

KATALOG FRANCUSKIH NORMI 1977.

(CATALOGUE DES NORMES FRANÇAISES 1977)

Katalog francuskih normi za 1977. godinu (koji obuhvata 588 strana u čvrstim kartonskim koricama, formata 210 X 297 mm), izašao je iz štampe.

Cena je 63,78 franaka. Plaćanje po prijemu računa. Izdavač: AFNOR, Tour Europe, CEDEX 7, 92080 PARIS LA DEFENSE.

Sadržaj kataloga francuskih normi 1977:

- Daje potpun spisak službenih dokumenata francuske standardizacije (usaglašene norme, potvrđene norme i zbirke, kao i standardi koji su u toku donošenja). Ovaj spisak takođe sadrži popis normativnih dokumenata izdatih od Biroa za standardizaciju i Centralne komisije za tržište.
- Alfabetički indeks po materiji
- Značajan dodatak je posvećen pojmovima standardizacije i administrativnim objašnjenjima (AFNOR-a, Biroa i službi za standardizaciju, ISO i CEI, CEN).

Courrier de la normalisation, janvier–février 1977

„JUS informacije“ izdaje Jugoslovenski zavod za standardizaciju kao separat biltena „Standardizacija“.

Primerici su besplatni, izlazi dva puta mesečno. Adresa: Slobodana Penezića Krcuna 35, Beograd.

Telefoni: grupa za rudarstvo i metalurgiju 683–947; grupa za građevinarstvo 681–346; grupa za hemiju 683–067; grupa za mašinogradnju i saobraćaj 683–643; grupa za elektrotehniku

646–881; grupa za poljoprivredu i šumarstvo 683–955; grupa za bezbednost i zaštitu životne sredine 683–947; grupa za razvoj, koordinaciju, međunarodnu saradnju i informacije 645–437; grupa za uređivanje znakova kvaliteta i atestiranje 645–437; Standardoteka 657–366.

Teleks 12089

Poštanski fah 933.

41

428/1977/1

700052555.1,9

COBISS 0

